

Sydäniskureiden hankinta Kemijärven kyliin-hanke

KH 30.10.2023 § 369
630/02.05.02/2023

Kemijärven kaupunki on laaja kunta. Asukkaista valtaosa asuu keskustaajamassa tai Kallaanvaara-Isokylä alueella. Vajaa 2 000 asukasta asuu kylissä. Väestötiheys Kemijärvellä on 2 asukasta neliökilometrillä. 65-vuotta täyttäneitä Kemijärven väestöstä on 41,5 % vuonna 2022 (Sotkanet). Kemijärvellä on lukuisia kyliä mm. Halosenranta, Isokylä, Javarus, Joutsijärvi, Juujärvi, Kostamo, Leväranta, Luusua, Pyhätunturi, Räisälä, Soppela, Tapionniemi, Vuostimo, Tohmo, Oinas.

Sydän turvallisuus -verkkosivujen tiedoista ilmenee, että Kemijärven kaupungin sydänturvallisuuden taso on 37/100. Rekisteröityjä sydäniskureita on kaupungissa 12. Sivukylissä ei ole lainkaan sydäniskureita Tapionniemen kylää lukuun ottamatta. Koko maan tilanteeseen verrattuna Kemijärvellä on heikko sepelvaltimoindeksi. Sepelvaltimotauti-indeksi (ikävakioitu) on ollut vuonna 2019 Kemijärvellä 128,6, kun se koko maassa on ollut 100. (Lähde: Sydänliiton ylläpitämä Sydänturvallinen Suomi-sivusto).

Erityisesti kylien asukkaat ovat ikääntyneitä, joka nostaa riskiä ensihoidon tarpeelle. Etäisyydet hätätilanteen sattuessa ovat pitkät. Useampaan kylään, kuten Juujärvelle, Joutsijärvelle ja Suomulle, matkaa tulee Kemijärven keskustasta lähes 50 kilometriä. Kylien palvelutarjonta on vähäistä ja asukkaat ovatkin ensisijaisesti keskustan palveluiden varassa. Turvallisuuskysymyksiä mietitään kylätalolla ja kunnittain. Sydänpysähdyksen sattuessa, on nopea hoidonsaaminen edellytys henkiin jäämiselle. Tämän vuoksi defibrillaattorit eli sydäniskurit ovat harvaanasutulla alueella yleistyneet. Sen käyttö edellyttää käyttökoulutusta ja sijaintia, josta laite on saatavissa nopeasti hädän hetkellä.

Kemijärven kaupungilla on mahdollisuus hakea tukirahoitusta sydäniskureiden hankkimiseksi Pohjoisin Lapin Leader ry:n kautta ja toteuttaa sydäniskureiden hankinta erillisellä hankkeella. Hanke toteutettaisiin Kemijärven kaupungin alueella. Hankkeen tavoitteena on lisätä turvallisuutta ja ensiapuvalmiutta harvaan asutulla alueella. Hankkeen kohderyhmänä ja hyödynsaajat ovat kylien asukkaat ja loma-asukkaat sekä kylissä järjestettävien tilaisuuksien ja tapahtumien osallistujat. Hanke sisältää laitteet ja käyttökoulutuksen kylien asukkaille. Hankkeen myötä Kemijärven alueen sydänturvallisuuden taso nousee. Hanke toteutettaisiin vuoden 2024 aikana. Maaseutusihteeri ja kyläasiamies Markku Heikkilä on kysynyt kylistä tarvetta laitteelle ja tähän mennessä 11 kylää on sitoutunut lähtemään mukaan sydäniskurihankkeeseen. Kylät ovat seuraavat: Tohmo (2 kpl), Kostamo, Joutsijärvi, Luusua, Soppela, Juujärvi, Isokylä, Tapionniemi (vain ulkoyksikkö), Vuostimo, Javarus ja Oinas

Sydänsikurit sijoitetaan keskeisille paikoille kyliin, joista iskuri on helposti saatavilla. Osa iskureista sijoitetaan ulkotiloihin ja sitä varten hankitaan erilliset verkkovirralla toimivat ulkoyksiköt. Ulkoyksiköt sisältyvät tarjoukseen, mutta sähköasennuksista on pyydettävä erilliset tarjoukset. Sydäniskureista on pyydetty tarjoukset 5 eri toimittajalta: Suomen Ensiapukoulutus Oy, Safedo OYJ, Sydänturva, Ensiaputarvike, Tammed. Ensiaputarvike ja Tammed ilmoittivat etteivät voi järjestää käyttökoulutusta. Hankkeesta vastaa Kemijärven kaupungin hallintopalvelut. Kyläyhdistykset vastaavat laitteiden ylläpidosta ja tästä tehdään kirjalliset sopimukset kyläyhdistyksiä ja kaupungin välille. Hankkeen yksityisen rahoituksen

osuus katetaan talkootyöllä (vastikkeeton työ), johon mukana olevat kylät ovat sitoutuneet. Kaupunki osallistuu akkujen uusintahankintaan kyläavustuksen kautta.

Alustavasti on päädytty siihen, että sydäniskuri hankittaisiin Sydänturvalta. Tarjousten perusteella Sydänturvan tarjoama laite vaikuttaa laadukkaimmalta. Lapin ensihoito käyttää samaa laitetta ja näin ollen elektrodit olisivat yhteensovitettavissa. Elektrodit soveltuvat niin lapsille kuin aikuisille. Mikäli defibrillaattoria on käytetty elvytyksessä, elektrodit ja tarvittaessa akku uusitaan veloituksetta. Laite ohjaa sekä puheella suomeksi että kuvallisesti ison värillisen näytön kautta, mikä helpottaa maallikkoa sen käytössä. Näyttöä ei muissa laitteissa ollut. Akun kesto on 5 vuotta, kun se muissa tarjotuissa laitteissa on neljä vuotta.

Hankkeen toteutumista arvioidaan hankkeeseen osallistuvien kylien kanssa yhteisissä kyläilloissa. Hankkeesta koostetaan loppuraportti kyläkohtaisine tietoineen.

Hankinnan vaikutuksista ja tuloksista raportoidaan kaupungin hytetutyöryhmälle ja edelleen hyvinvointikertomuksen vuosittaisessa raportissa valtuustotasolle saakka.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 51 988 €, sisältäen sydäniskurit, ulkokaapit ja kyläkohtaiset käyttökoulutukset. Hankkeen julkisen tuen määrä on yhteensä 38 991 €, josta 10 % eli 3 899,10 € katetaan kaupungin suoralla rahoituksella. Loput julkisesta tuki koostuu EU:n, valtion ja Leader-ryhmän maksamasta kuntarahaosuuksista. Kylien talkootyöllä katetaan kustannuksista n. 12 997 €.

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus omassa toiminnassaan edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Kunnan strategisessa suunnittelussa tulee asettaa saavutettavissa olevia tavoitteita ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Kemijärven kaupungin vuosille 2024-2028 laadittavan strategian yhtenä painopisteenä on kasvattaa kylien elinvoimaisuutta. Sydäniskureiden hankinta on konkreettinen toimenpide, jolla voidaan edistää kylien elinvoimaisuutta tukemalla kylien asukkaiden hyvinvointia ja turvallisuutta.

Valmistelija	Suunnittelija Päivi Piisilä, 040 480 6093
Esittelijä	Kaupunginjohtajan varahenkilö Säärelä Marjo Kemijärvi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää hakea rahoitusta Leader Pohjoisin Lappi ry:ltä Sydäniskureiden hankintaan Kemijärven kyliin -hankkeelle. Hankkeen kaupungin rahoitusosuus 3 899 € varataan hallintopalveluiden talousarvioon vuodelle 2024.
Päätös	Merkittiin pöytäkirjaan, että Ahti Majava esteellisenä poistui kokouksesta eikä osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon (HL 28.1 § kohta 7 yleislausekejäävi, puoliso asian valmistelijana). Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi	Suunnittelija Talouspalvelut Maaseutupalvelut